

Obsah

Předmluva	9
Úvod	11

A. Kyslík

1. Všeobecně o kyslíku	13
1.1. Historie kyslíku a jeho vlastnosti	13
1.2. Přehled výroby kyslíku	14
1.2.1. Výroba kyslíku elektrolýzou vody	14
1.2.2. Výroba kyslíku ze vzduchu rektifikací	16
1.2.3. Výroba kyslíku chemickou cestou	28
1.3. Použití kyslíku ve strojírenství	29
2. Ekonomická hlediska zásobování závodu kyslíkem a distribuce kyslíku po závodě	34
2.1. Předpoklady a přehledné údaje	34
2.2. Zhodnocení jednotlivých způsobů zásobování	38
2.2.1. Zhodnocení zásobování kyslíkem z lahví a zásobování kyslíkem rozvodem z baterie	38
2.2.2. Zhodnocení zásobování kyslíkem ze železničního vagónu	39
2.2.3. Zhodnocení zásobování kyslíkem silničními bateriemi	43
2.2.4. Zhodnocení vlastní kyslíkárny jako zdroje výroby kyslíku	44
2.2.5. Zhodnocení zplyňovací stanice na kapalný kyslík	47
2.2.6. Zhodnocení dodávky kyslíku potrubím z cizího zdroje	50
2.2.7. Zhodnocení dodávky kyslíku transportním zplyňovačem	51
2.2.8. Závěr	54
3. Kyslíková bilance	54
3.1. Pojem kyslíkové bilance	54
3.2. Účel kyslíkové bilance	55
3.3. Výpočet roční spotřeby kyslíku	55
3.4. Význam údajů o roční spotřebě kyslíku	56
3.5. Veličiny používané v bilanci a stanovení jejich velikostí	56
3.6. Sestavení kyslíkové bilance	57
3.7. Vliv technického řešení na kyslíkovou bilanci	58

4. Výroba kyslíku	59
4.1. Výroba elektrolýzou	59
4.1.1. Strojní zařízení a jeho uspořádání	59
4.1.2. Požadavky na budovu, situování a požární bezpečnost	60
4.2. Výroba kyslíku ze vzduchu	61
4.2.1. Kyslíkárny na výrobu plyného kyslíku	61
4.2.1.1. Schéma strojního zařízení a jeho uspořádání	61
4.2.1.2. Plynojemy	77
4.2.1.3. Chlazení kompresorů a vodní hospodářství	79
4.2.1.4. Mazání	83
4.2.1.5. Plnárna, sklady lahví a zkušebna lahví	84
4.2.1.6. Volba pohonů a elektroinstalace	85
4.2.1.7. Stavba stanice	86
4.2.1.8. Sociální zařízení a údržbářská dílna	87
4.2.1.9. Montážní zařízení	88
4.2.2. Kyslíkárny na výrobu kapalného kyslíku	89
4.2.2.1. Rozdíly proti kyslíkárnám na výrobu plyného kyslíku	89
4.2.2.2. Vliv rozdílné technologie na uspořádání strojního zařízení a stavbu kyslíkárny	90
4.2.3. Situování kyslíkárny a její protipožární zabezpečení	91
4.2.4. Ekonomické zásady projektování se zřetelem na rozšíření	92
4.3. Zplyňovací stanice na kapalný kyslík	93
4.3.1. Stanice s čerpadly na kapalný kyslík	93
4.3.1.1. Strojní zařízení	93
4.3.1.2. Uspořádání stanice	96
4.3.1.3. Potrubní rozvody, topení, pohony, elektroinstalace	98
4.3.1.4. Stavební uspořádání stanice	99
4.3.1.5. Zásady dimenzování, situování stanice a požární bezpečnost	99
4.3.2. Stanice se studenými odpařovači	100
4.3.3. Stanice s tlakovými zásobníky	101
4.3.4. Ekonomické zásady při budování zplyňovacích stanic (stanice s tlakovými zásobníky)	102
4.4. Redukční stanice kyslíku z tlakových nádob	103
4.4.1. Rozvod z lahvové baterie	103
4.4.1.1. Strojní zařízení a jeho uspořádání	103
4.4.1.2. Stavební uspořádání stanice	104
4.4.1.3. Situace a požární bezpečnost	104
4.4.2. Bateriové železniční vozy	105
4.4.3. Bateriové vozy silniční	106
4.4.4. Ekonomické zásady při budování redukčních stanic	106
4.5. Měření množství vyráběného kyslíku	107
5. Rozvody kyslíku	108
5.1. Všeobecně	108
5.2. Potrubí a příslušenství rozvodů	108
5.2.1. Potrubí	108
5.2.2. Příslušenství rozvodů a jejich ukládání	109
5.2.3. Izolace a nátěry	111
5.3. Navrhování vnějších rozvodů	111
5.3.1. Zásady navrhování	111

5.3.2. Rozvody uložené v zemi	112
5.3.3. Rozvody uložené nad zemí	113
5.4. Navrhování vnitřních rozvodů	113
5.4.1. Zásady navrhování	113
5.4.2. Místa odběru kyslíku a jejich umístění	115
5.4.3. Měření odebraného kyslíku	116
5.5. Dimenzování rozvodu a kontrola tlakových ztrát	117
5.6. Příklad výpočtu trasy rozvodu	118
6. Zásady ekonomického zásobování strojírenských závodů kyslíkem	119

B. Acetylén

1. Všeobecně o acetylénu	121
1.1. Historie acetylénu a karbidu, jejich fyzikální vlastnosti a technické údaje	121
1.2. Výroba acetylénu	123
1.3. Systémy vyvíječů	125
1.4. Použití acetylénu ve strojírenství	126
2. Ekonomická hlediska zásobování acetylénem a distribuce acetylénu po závodě	127
2.1. Předpoklady a přehledné údaje	127
2.2. Zhodnocení jednotlivých způsobů zásobování	129
2.2.1. Zhodnocení zásobování dissous-plynem z lahví proti zásobování z baterie pomocí vnějšího rozvodu	129
2.2.2. Zhodnocení zásobování dissous-plynem proti zásobování z vlastní acetylénové stanice	130
2.2.3. Dodávka acetylénu potrubím z cizího zdroje	131
2.2.4. Závěr	132
3. Acetylénová bilance	132
4. Acetylénové vyvíječe	133
4.1. Zásuvkové vyvíječe	133
4.2. Násypné vyvíječe	136
5. Acetylénové stanice	137
5.1. Stanice se zásuvkovými vyvíječi	137
5.1.1. Uspořádání strojního zařízení stanice	140
5.1.2. Acetylénové a vodovodní potrubí ve stanici	141
5.1.3. Stavební provedení stanice	142
5.2. Stanice s násypnými vyvíječi	142
5.2.1. Uspořádání strojního zařízení	145
5.2.2. Acetylénové a vodovodní potrubí	145
5.2.3. Stavební provedení stanice	145
5.3. Sociální zařízení acetylénové stanice	147
5.4. Měření v acetylénové stanici	147

5.5. Sklady karbidu	148
5.6. Vodní hospodářství acetylenové stanice	149
5.7. Kalové hospodářství	150
5.8. Bezpečnost práce a požární bezpečnost stanice	151
5.9. Situování stanice a zásady ekonomického projektování se zřetelem na rozšíření stanice	153
6. Zvláštní uspořádání acetylenových stanic	154
7. Výroba rozpuštěného acetylénu	156
8. Dissous-plynová redukční baterie	157
8.1. Strojní zařízení a uspořádání	157
8.2. Stavební provedení stanice a sociální zařízení	160
8.3. Situování a požární bezpečnost	160
9. Rozvody acetylénu	161
9.1. Všeobecně	161
9.2. Potrubí a příslušenství rozvodů	162
9.2.1. Potrubí a nátěry	162
9.2.2. Armatury, odlučovače a šachty	163
9.2.3. Podchody, křížování rozvodů	165
9.2.4. Upevnění potrubí	165
9.3. Navrhování vnějších rozvodů	165
9.3.1. Zásady	165
9.3.2. Vedení rozvodů nad zemí a v zemi	166
9.3.3. Ukládání pod spádem a odvodňování rozvodů	167
9.4. Navrhování vnitřních rozvodů	168
9.4.1. Zásady	168
9.4.2. Rozvody v budovách, jejich ukládání ve spádu a odvodňování	169
9.4.3. Vodní předlohy	170
9.4.4. Měření spotřeby acetylénu	172
9.5. Volba tlaku a výpočet rozvodu acetylénu s příkladem	173
10. Zásady ekonomického zásobování strojírenských závodů acetylenem	180
Závěr	182
Literatura	183